

Uhelnáček

4 | 2025

Z obsahu:

- Osm let geocahingu | str. 4
- Den obce Uhelná | str. 6
- Skauti ze Starého města | str. 11

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

léto je za námi a s ním i období prázdnin, dovolených, odpočinku, ale také mnoha krásných obecních akcí a společných setkání. V červenci a srpnu jsme měli možnost prožít spoustu příjemných chvil – ať už při Dni obce Uhelná, výletu do ZOO Praha, turnaji v plážovém volejbale nebo při jiných kulturních aktivitách, jako byly třeba Vilémovické hody. Tyto akce přinesly radost nejen dětem, ale i dospělým.

I přesto, že letošní léto nepatřilo k těm teplejším, tak my jsme začali realizovat hned několik venkovních projektů. V měsíci srpnu se pustila firma JHF Heřmanovice do opravy místní cesty na Červený Důl, která byla dokončena na konci září. Přímo v Červeném Dole zas opravila povrch komunikace firma Tumvia s.r.o. a zároveň se pustila do opravy budovy obecního klubu. Tato oprava bude trvat až do listopadu. V srpnu byla dokončena rekonstrukce mostu na krajské cestě u Pohančků a na přelomu srpna a září jsme

se pustili do opravy zbrojnice a šatny pro členy JSDH. V budově MŠ proběhla oprava místnosti a chodby v prvním patře, a to včetně podlah.

Podzim nám již pomalu klepe na dveře. Čekají nás nové výzvy a události, na které se můžeme těšit – ať už to bude dokončení některých stavebních prací, kulturní programy či přípravy na adventní čas. Věřím, že do nich vstoupíme s energií, kterou nám letošní léto přineslo.

Na závěr bych chtěl všem našim školákům popřát, aby do nového školního roku vykročili s úsměvem, odvahou a chutí učit se nové věci. Ať vás čekají samé dobré známky, spousta radosti ze školních i mimoškolních aktivit a nová přátelství, která vám zpříjemní školní dny. Rodičům přeji pevné nervy, trpělivost a radost z úspěchů svých dětí. Věřím, že společně zvládnete všechny výzvy, které školní rok přinese, a že se vám podaří najít si čas nejen na povinnosti, ale i na společné chvíle plné pohody.

Přeji vám všem krásný a klidný podzim, pevné zdraví a mnoho spokojených chvil strávených s rodinou a přáteli.

Zdeněk Hořava, starosta obce

TOHLE SI NAŠE OBEC NEZASLOUŽÍ

Bohužel se musíme podělit o nepříjemnou událost. V letních měsících došlo k rozebrání ohniště na Pelnáři na místě, které je k tomu určeno. Vandalové si oheň udělali jinde, nechali po sobě spoustu odpadků a podle svědků byli opilí a vulgární na přítomné rybáře.

A aby toho nebylo málo, na návsi někdo autem najel do betonových květináčů, vysypal hlínu a zničil květiny, které jsme tam s láskou vysadili. Nebo třeba po týdenní kontrole dětské stezky jsme bohužel zjistili, že úkoly byly odstraněny – a to přestřižením drátků, na kterých byly připevněny.

Tyhle věci kazí atmosféru v naší obci a škodí nám všem. Pokud něco takového uvidíte, neotácejte se zády – zavolejte rovnou Policii ČR na číslo 158.

Jen společně dokážeme udržet naši obec takovou, jakou ji máme rádi – čistou, bezpečnou a hezkou.

HASIČI V AKCI

V sobotu 5. července jsme uspořádali tradiční Kácení máje. Na hřišti panovala skvělá atmosféra, k tanci a poslechu hrála kapela Lindens, voněly makrely i bramboráky a nechyběla spousta zábavy pro malé i velké.

Na konci prázdnin jsme pak nechyběli ani na dětském dni v Javorníku, který pořádal myslivecký kroužek. Dětem jsme ukázali naši techniku a každý si mohl vyzkoušet, jaké to je být hasičem.

Kromě akcí jsme se věnovali i práci na naší hasičské zbrojnici. Rekonstrukce stále probíhá, ale už se blíží do finále – pokud půjde vše podle plánu, na konci září se naše zásahová

j e d n o t k a
k o n e č n ě
n a s t ě h u j e z p ě t
d o n o v ý c h
p r o s t o r .

*Alice
Motyčáková*

ZÁPISKY ZE ZASTUPITELSTVA OBCE

Na 18. veřejném zasedání dne 17.9.2025 zastupitelstvo obce schválilo:

- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo Nařízení k zimní údržbě 2025 – 2026 s účinností od 6.10.2025. V zimních měsících se tak nebude udržovat cesta od posledního domu v Nových Vilémovicích na Hraničky, cesta od kaple sv. Rocha v Červeném Dole přes NEBE do Nových Vilémovic, cesta na Zastávku, cesta od Mirka Rujáka na býv. skládku a spodní cesta okolo Pelnáře.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo navýšení ceny vodného z veřejného vodovoduna 30 Kč + DPH od 1.1.2026 a navýšení ceny stočného pro dům čp. 169 a dům čp. 3 na 45,- Kč + DPH od 1.1.2026.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo bezúplatný převod třech pozemků v majetku Státního pozemkového úřadu do majetku obce. Pozemky se nacházejí v Nových Vilémovicích a v Horním Fořtě.

CO SE DĚJE NA ÚŘADĚ

- Oprava klubu započala až v měsíci srpnu. Předpokládáme tak, že dokončení se posune na měsíc listopad. Po dobu oprav je klub pro veřejnost uzavřen. Stejně tak tělocvična, kde se nachází věci z klubu.

- Také započala oprava komunikace na Červený Důl a byla dokončena na konci září. Opravena byla i cesta přímo v Červeném Dole. Vytrhaly se dřevěné svodnice, následně byl navezen materiál, který byl zaválčován. V říjnu dojde k umístění kovových svodnic, které jsme zakoupili také díky dotaci na opravu cesty na ČD.

- Protáhla se také doba dokončení nového odběrného místa na návsí, a to až na přelom září a října. Díky novému odběrnému místu budeme moci nainstalovat na náves nový SMART box, na který jsme získali dotaci z Olomouckého kraje. V příštím čísle Uhelňáčku podrobně popíšeme fungování smart boxu, tak abychom my občané smart box mohli využívat naplno.

- V minulém čísle jsem Vás informoval, že jsem podal žádost o dotaci o finanční podporu z Programu podpory hasičských jednotek a sborů ČSG NADAČNÍHO FONDU na lehké hasičské obleky. Žádost však nebyla podpořena. Fond vypsal novou výzvu, a tak jsem mohl podat žádost novou. Co se týče hasičů, tak na jaře členové JSDH svépomocí provedli některé práce v hasičské

Poděkování

Chceme tímto poděkovat p. Palenkásovi, který pracuje na obecním úřadě, za perfektně vykonanou práci. Zvláštní poděkování si zaslouží za údržbu veřejných ploch, včetně posekaných travnatých a zanedbaných ploch pomocí křovinořezu, díky čemuž naše obec působí upraveně a příjemně. Jeho práce je vidět na každém kroku a významně přispívá k celkovému vzhledu a dobrému jménu obce.

Josef a Vlasta Ringovi

- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo prodej samostatného navijáku "železného koně". V loňském roce skončila doba, do kdy jsme museli železného koně užívat, protože jsme na něj získali dotaci. Díky nepotřebnosti se zastupitelstvo obce rozhodlo naviják prodat.
- Zastupitelstvo obce Uhelná schválilo aby se obec Uhelná stala členem Jeseníky - sdružení cestovního ruchu, z. s.

Zdeněk Hořava

zbrojnici. Následně byla instalována nová plastová okna a dveře a také nové elektronické vysouvací dveře. Na přelomu srpna a září započala rekonstrukce garáže a šatny v hasičské zbrojnici. Další etapou bude nové sociální zázemí pro členy JSDH a nakonec rekonstrukce místnosti, kde se členové SDH budou moci scházet.

- V rámci projektu „Obec přátelská rodině“ jsme pořídili nový venkovní pingpongový stůl. Ten však dorazil značně poškozen, a tak jsme museli stůl reklamovat. Nakonec dorazil nový v pořádku, a tak jej budeme instalovat v areálu Pelnáře v následujících týdnech.

Zdeněk Hořava

Vážení občané,
ráda bych Vás informovala o postupu příprav výstavby nové haly na odpady v naší obci. Původně plánovaný termín zahájení výstavby se bohužel musel posunout, a to z důvodu prodlouženého řízení o vydání stavebního povolení, které trvalo déle, než jsme předpokládali. Podzimní svaz nebezpečného a objemného odpadu bude proveden koncem října nebo začátkem listopadu. Akci budeme včas plakátovat i informovat SMS rozhlasem. Děkuji Vám za pochopení a spolupráci v rámci odpadového hospodářství.

Grajová Jana

OSM LET GEOCAHINGU NA JAVORNICKU

Je to hra na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v použití navigačního systému GPS při hledání skryté schránky nazývané cache (v češtině keš), o níž jsou známy její zeměpisné souřadnice (v systému WGS 84). Při hledání se používají turistické přijímače GPS. Člověk zabývající se geocachingem bývá označován slovem geocacher, česky též geokačer nebo prostě kačer. Po objevnutí cache, zapsání se do logbooku a případné výměně obsahu ji nálezce opět uschovává a zamaskuje. Pokud se věnujete geocachingu, určitě jste si všimli, že v posledních letech na Javornicku přibýlo mnoho nových kešek. Tyto „skryté schránky“ hledají tzv. „kačeři“ po celém světě pomocí GPS souřadnic nebo řešení šifer a různých úkolů. Geocaching spojuje sport a turistiku a stává se neobyčejným způsobem, jak objevovat přírodu i historii. V roce 2017 jsem začal zakládat kešky s cílem propagace turisticky zajímavých míst Javornicka a ohlas je kladný, o geocaching je i v roce 2025 velký zájem.

Díky geocachingu navštěvují Javorník i lidé, kteří by sem jinak nikdy nepřišli. Tato hra pomáhá objevovat neznámé stavby, památky, zapomenutá místa Rychlebských hor a jejich příběhy – staré křížky, kapličky, boží muka nebo jiná kouzelná místa. Hlavní myšlenkou kešek je dostat lidi ven do přírody a zatraktivnit jim turistické procházky.

Kešky mohou obsahovat i tzv. cestovatelské předměty, které kačer vezme, zapíše si kód a přemístí do jiné krabičky, odkud mohou putovat světovými destinacemi. V létě se k nám sjíždějí turisté z různých koutů České republiky a začínají objevovat javornický cíp Rychlebských hor.

Od prvních kešek po geocachingovou naučnou stezku

Když jsem v roce 2017 s geocachingem začínal, bylo v Javorníku pouhých pár kešek. Cestování do různých zemí mi dalo inspiraci pro vytváření nových, kreativních kešek, které nejsou jen o nalezení schované krabičky, ale i o dobrodružství. Někdy se zdá, že při hledání půjde jen o „pětiminutovku“, ale nakonec se člověk brodí blátem, prolézá kanalizací nebo šplhá po stromech.

Setkal jsem se s mnoha kačery, někteří se do hledání vrhají v plné výbavě: helma, rukavice, gumáky, baterka, lano – a někdy dokonce i dýchací maska! Některé kešky jsou opravdu

Poděkování

Rád bych touto cestou upřímně poděkoval paní Vastě Juříkové za její péči a čas, který celé léto věnovala muškátům vysazeným na sloupech na návsi a na hřišti. Díky jejímu pravidelnému zalévání a pečlivé starostlivosti byly květiny po celé léto krásnou ozdobou naší obce a přispěly k tomu, že návsi i hřiště působily upraveně a přívětivě.

Zdeněk Hořava, starosta obce

extrémní, ale pokud na ně nemáte dost odvahy nebo fyziky, je lepší je nechat zkušenějším. Zakladatel (owner) si každou trasu projde jako první a pokud zjistí, že místo stojí za to, proč ho nesdílet i ostatními?

Postupně vznikla myšlenka vytvořit geocachingovou naučnou stezku po Javorníku. Namísto nákladné klasické naučné stezky jsem vymyslel sérii kešek s různou obtížností (od 1 do 5) tak, aby si hru užili všichni – rodiny s dětmi, vozíčkáři i zkušení adrenalinoví hledači. Každá keška nese popis místa, jeho historii a případně i staré fotografie.

Geocaching ve školních lavicích

Děti se mohou s geocachingem setkat i ve školních družinách, kde pořádám menší edukační besedy. Často se pak vracejí a ptají se, jak začít hledat kešky s rodiči. Geocaching tak motivuje mladší generaci k objevování přírody a historie nejen v Rychlebských horách, ale i na jejich vlastních cestách.

Jak začít hledat kešky?

Stačí si do mobilu stáhnout aplikaci C:GEO, dostupnou na Google Play. Registrace je zdarma, případně si lze připlatit za rozšířené funkce. Kešky v Javorníku jsou rozmístěny nejen v samotném městě, ale i v jeho okolí a v dnes již zaniklých osadách. Každá keška obsahuje listing – popis místa, jeho historii a někdy i archivní fotografie.

Pokud na kešku narazíte náhodou, prosím, nechte ji na svém místě! Každá schránka je vytvořená s velkou pečlivostí a přemístění nebo ničení kazí radost ostatním hledačům.

Za osm let, co se geocachingu věnuji, si Javorník zapsalo do svých deníků přes 12 000 kačerů! Těší mě, že moje vize zatraktivnit turistický ruch se naplnila a z Javornicka se stala geocachingová destinace, kterou si zamilovalo mnoho dobrodruhů. Cílem je vytáhnout lidi od počítačů a telefonů ven do přírody a prožít nějaké nové dobrodružství. Věřím, že počet kačerů a zážitků bude dál růst.

Michal Zajonc

VÝLET DO ZOO PRAHA

V pátek 11. července se skupina občanů z Uhelné vydala na dlouho očekávaný výlet do ZOO Praha. Abychom měli na prohlídku dostatek času, vyrazili jsme brzy ráno s dětmi, které byly plné očekávání, co všechno během dne uvidí a zažijí. Tentokrát nás čekala trochu delší a náročnější cesta, protože z důvodu opravy silnice v Náchodě zvolil řidič autobusu trasu přes Králky. Přestože byla jízda delší, náladu nám to nezkažilo. Po příjezdu do pražské zoologické zahrady se všichni rozprchlí za svými oblíbenými zvířaty. ZOO Praha patří mezi nejkrásnější zoologické zahrady světa, a tak bylo opravdu co obdivovat – od exotických zvířat až po krásné pavilony a výběhy. Počasí nám přálo – nepršelo a celý den bylo krásně, což návštěvu ještě více zpříjemnilo. Díky tomu jsme si mohli prohlídku užít naplno, bez obav z deště či vedra. Po celodenním putování zoologickou zahradou jsme se v podvečer vydali na cestu zpět. Domů jsme dorazili ve večerních hodinách, unavení, ale spokojení a plni zážitků.

Na závěr bych chtěl poděkovat paní Pavlíně Galové a paní Marcelě Hořavové Ringové za skvělou organizaci celého výletu. Myslím si, že výlet se vydařil na jedničku. Už teď se těšíme na další společný výlet, který nám přinese nové zážitky a příjemně strávený čas.

Zdeněk Hořava

ZÁJEZD MO STP JAVORNÍK

V pátek 5. září 2025 se členové Místní organizace Svazu tělesně postižených Javorník vydali na celodenní poznávací zájezd po Hané. Ráno v 7:30 hodin se všichni účastníci shromáždili na náměstí u kostela v Javorníku, odkud vyrazil autobus směr první zastávka – Muzeum sklářství v Rapotíně.

Další kroky vedly na zámek v Náměšti na Hané. Účastníci si zde prohlédli nejen zámecké interiéry, ale také krásné okolí. Následovala návštěva Hanáckého muzea v Příkazech, kde poutavý výklad paní průvodkyně přiblížil historii hanáckých krojů i zemědělské techniky, vystavené v unikátních špaletových stodolách.

Po obědě v Července nemohla chybět ani tradiční zastávka v Lošticích. Tam si účastníci dopřáli kávu a samozřejmě také vyhlášené tvarůžkové speciality. Závěrem zájezdu pronesl slovo vedoucí cesty Michal Zajonc: „Poděkování patří městu Javorník za finanční podporu, výboru MO STP za přípravu a organizaci zájezdu a všem účastníkům za skvělou atmosféru. Velmi si vážíme pomoci paní Libuše Verešové, Eduarda Kabila a Ludvíka Juříka. Zvláštní poděkování patří

i řidiči autobusu panu Dušanu Bednářovi z firmy ARRIVA TRANSPORT ČESKÁ REPUBLIKA a. s. za bezpečnou jízdu a výbornou spolupráci.“ Na závěr předseda MO STP Eduard Kabil dodal: „Děkuji všem účastníkům za dodržování harmonogramu a Michalu Zajoncovi za vedení zájezdu. Co se vám líbilo, řekněte dál – a co se nelíbilo, řekněte nám.“ Zdařilý zájezd zakončilo přátelské rozloučení s přáním: „Tak zase někdy příště!“

Michal Zajonc

DEN OBCE UHELNÁ

Třetí červencový víkend již tradičně patřil velké události naší obce – Dni obce Uhelná. Stejně jako v předchozích letech jsme se sešli v příjemném prostředí areálu hospody Na Pelnáři, kde nás čekal bohatý program pro malé i velké. Letošní ročník byl výjimečný – společně jsme oslavili 735 let od první písemné zmínky o naší obci. Díky krásnému počasí a nadšeným návštěvníkům se akce nesla ve znamení radosti, dobré nálady a sousedského setkávání.

Pro naše nejmenší bylo připraveno spoustu zábavy. Děti si užily skákací hrad, nafukovací šipky nebo nafukovací horolezeckou stěnu Gorila. Největší nadšenci mohli vyzkoušet, jak dlouho vydrží na elektrickém býkovi, zatímco ti starší si vyzkoušeli svou mušku na airsoftové střelnici. Jedním z vrcholů dne se stala pěnová show, kterou pro děti připravili hasiči z Javorníku – obrovské množství pěny proměnilo areál v pěnový ráj pro děti a postaralo se o nezapomenutelné zážitky.

Hudební atmosféru po celé odpoledne navodila dechová kapela Zlatohorka. Večer pak patřil pražské kapele Joybox, která roztančila publikum a hrála až do pozdních nočních hodin. Po celý den bylo připraveno bohaté občerstvení. Hladové žaludky návštěvníků potěšily makrely, žebra z udiřny či vepřová kýta z grilu. Pro děti nechyběly oblíbené hranolky, langoše či párky v rohlíku.

Velké poděkování patří dobrovolníkům, kteří se podíleli na přípravě a průběhu celé akce, zaměstnancům obce, hasičům z Javorníku za pěnovou show, Městu Javorník za zapůjčení pódia, klukům a holkám z Airsoftu, zaměstnancům hospody Na Pelnáři, kteří se postarali o to, aby bylo co pít, a všem, kteří

se přišli pobavit a strávili s námi tento výjimečný den. Bez vaší pomoci a účasti by tato krásná tradice nemohla vzniknout a růst.

Díky společnému úsilí a krásné atmosféře se letošní Den obce Uhelná mimořádně vydařil. Už teď se těšíme na příští ročník, kdy se opět setkáme, abychom společně vytvořili další nezapomenutelné zážitky.

Zdeněk Hořava

CO NOVÉHO V NOVÝCH VILÉMOVICÍCH?

Kromě toho, že jsou stále nové, máme i nové NEBE. Na rozcestí nad Červeným Dolem a Vilémovicemi, kolem staré boží muky leží 4 kamenné bloky a 4 písmena N E B E. Kdysi dávno byla osazena boží muka litinovým křížem – někdo ho ukradl. Tomu ať ruká upadne a dostane se do pekla, kde ho budou čerti smažit, až zčerná.

Po pokusech udělat kříž i nápis ze dřeva, bylo

zvoleno trvalé řešení; Nyní je NEBE z kamene a železa. Pomáhali zaměstnanci i žáci z učiliště v Heřmanicích – paní ředitelka Pernicová – děkujeme.

16. srpna jsme slavili 37. hody. Je to již pěkně dlouhá tradice, kdy každý rok prochází krojovaný průvod celou dědinou, aby všechny pozvali na posezení, potančení a pozpívání v našem vilémovickém srubu. Ale než se rozezpíváme a rozjucháme, tak i trochu duchovna nám patří na polní mši, kdy se náš SRUB přemění v dočasný duchovní stánek. Někdo se modlí a někdo jen tak v klidu přemýšlí o svých radostech a bolestech.

A potom – hajdy do chalup a připravit se na průvod – nastrojít se, nachystat hlasy, načeňovat víno a jde se. Končíme u SRUBU a pak se již každý baví po svém. Hudba hraje, vlajky vlají – prostě se máme.

Ale hlavní cíl našich Hodů – setkání lidí mezi sebou u SRUBU byl splněn.

Tak doufáme, že příští rok opět na viděnou, protože Či sú hody? NAŠE

Hana Dopitová

Turnaj v plážovém volejbale

Konec léta a začátek školního roku jsou u nás v Uhelně už tradičně spojeny s oblíbeným turnajem v plážovém volejbale. V sobotu 23. srpna 2025 se na místním hřišti uskutečnil již 9. ročník, který opět přilákal hráče i fanoušky z blízkého okolí a přinesl krásné sportovní okamžiky plné napětí a radosti.

Jsem velmi rád, že se kolem plážového volejbale vytvořila stálá komunita nadšenců, kteří chtějí trávit hezké letní dny aktivně a ve společnosti přátel, místo aby zůstali doma jen u grilu či sekačky. Během letošní letní sezóny jsme se na hřišti scházeli stejně jako vloni – přibližně třikrát týdně, přičemž se nás pravidelně sešlo okolo 12 hráčů. Jezdili k nám nejen místní z Uhelně, ale také sportovci z Javorníku a Bernartic.

Do letošního turnaje se přihlásilo 5 týmů. Vynechali dva pravidelné týmy z Jeseníku. Aby byla soutěž spravedlivá, hrálo se systémem „každý s každým“, přičemž zápasy probíhaly na dva vítězné sety. Výhra v obou setech znamenala pro tým 3 body. Remíza pak přinesla 1 bod pro obě družstva. Hned od začátku bylo jasné, že nás čekají napínavé zápasy plné emocí i bojovných výkonů. Fanoušci měli možnost vidět, jak se o každý bod bojuje do posledního míče.

Velké poděkování patří všem, kteří se podíleli na přípravě a hladkém průběhu turnaje: Veronice Konyarikové za péči o gril a skvělé občerstvení, Pavlu Galovi za poskytnutí zázemí pro hráče i návštěvníky, hráčům za skvělé výkony a sportovního ducha, a samozřejmě také fanouškům, kteří přišli podpořit své favority a vytvořili báječnou atmosféru i v takovém aprílovém počasí, které celý turnaj doprovázelo.

Turnaj v plážovém volejbale se stal krásnou

tradicí, která spojuje naši obec i sousední města. Už teď se těšíme na jubilejní 10. ročník, který se uskuteční 22. 8. 2026. Na viděnou pod volejbalovou sítí v roce 2026!

Zdeněk Hořava

Konečné pořadí v turnaji

- 5. místo – tým *Je mi to jedno* (Zdeněk Buriánek, Zuzana Kačorová, Michal Prokeš)
- 4. místo – tým *WC mě se nechce* (Kristýna Marková, Lukáš Holeňa, Zdeněk Hořava, Leona Marková)
- 3. místo – tým *Srdcaři* (Marcela Hořavová Ringová, Hana Hegerová, Antonín Brož, Jaroslav Bakoš)
- 2. místo – tým *Na tři* (Josef Nagy, Jakub Rychlý, Eduard Kačor)
- 1. místo – tým *Abstinenti* (Tomáš Nemeškal, Martina Raháková, Patrik Mencner, Lukáš Rychnovský)

KATEŘINSKÁ ZÁBAVA V UHELNÉ

Trocha historie:

Kateřinská zábava bývala tradiční společenskou událostí, která se konala vždy kolem svátku svaté Kateřiny Alexandrijské, té je také zasvěcen náš kostel v Uhelné. Zábava byla dlouhá léta vítanou příležitostí pro setkávání místních obyvatel. V jejím rámci se nejen tančilo a zpívalo, ale pořádaly se i různé hry a soutěže. Slavnost tak posilovala sousedské a přátelské vztahy a nadto pomáhala udržovat rovněž lidové tradice a zvyky. „A to je jeden z důvodů, proč chceme Kateřinskou zábavu v naší obci obnovit!“

Tradice:

Kateřinská zábava je spojena s řadou zajímavých tradic, které vycházejí z lidových zvyků a udržují živou paměť našich předků.

Jednou z tradic bylo slavnostní oblékání do krojů. Ty se často předávaly z generace na generaci. Během zábavy bylo běžné vidět a slyšet také folklorní tance a písně, které přetrvaly staletí. „Zde máme příležitost založit novou tradici, obzvláště v tuto chvíli, kdy se na tvorbě nových Rychlebských krojů intenzivně pracuje. Kroje budou mít na této oslavě svou premiéru.“

Součástí Kateřinské zábavy bývalo také společné pečení a ochutnávání tradičních pokrmů, jako jsou koláče, pečené maso či výrobky z ovoce a zeleniny. Tyto pokrmy patřily k neodmyslitelnému koloritu slavnosti a dodávaly jí domácí atmosféru. „Tahle tradice je také krásná, obzvláště když vím, že máme v obci tolik šikovných hospodyněk a kulinářů.“

Dalším zvykem bylo věštění budoucnosti, zejména o blížícím se zasnoubení nebo sňatku mladých dívek. Mezi oblíbené způsoby věštby patřilo házení jablíček do vody a pozorování jejich tvarů a směru plavání. Prorocství se odvozovala i z rozkrájování jablek, kdy se například hledalo srdíčko uvnitř. Tato věštění byla oblíbenou součástí Kateřinské zábavy a často doprovázela zpěv a veselí. „Tuto tradici bych asi nechala historii. Vody v potoce je málo... :-“

Součástí tradice bývalo i „zavírání muziky“, kdy hudebníci o půlnoci symbolicky ukončili hraní. V tuto chvíli se lidé shromáždili k půlnoční modlitbě za obec, aby vyprosili požehnání pro všechny rodiny i pokojný čas adventní přípravy. Tento okamžik ticha uprostřed veselí ukazuje hlubokou moudrost našich předků: radost a zábava mají své místo, ale stejně tak i chvíle

modlitby a ztišení. „Tady bych neváhala, co více než požehnání a zdraví pro naše rodiny si můžeme přát a společně si vyprosit!“

Kateřinská zábava tak nejen baví, ale i spojuje generace a pomáhá zachovat kulturní dědictví, které je pro naši obec cenným odkazem. Připomínám nám, jak důležitá je tradice v našem každodenním životě a jak krásné je setkávat se a sdílet radost společně. Tímto bych vás chtěla co nejsrději pozvat na první ročník Kateřinské zábavy v Uhelné, kterou pořádá Obec Uhelná a Římskokatolická farnost Uhelná. Pokud byste chtěli přiložit ruku k dílu a pomoci s přípravou Kateřinské pouti v Uhelné, budeme moc rádi. Můžete připravit nějakou dobrotu, pomoci s výzdobou a propagací a ženy se mohou přidat k tanečnímu souboru Kačenky z Uhelné.

Za Farnost Uhelná vás co nejsrději zve Martina Rabenseifnerová a za Obec Uhelná Veronika Konyariková

Předběžný program Kateřinské pouti v Uhelné:

Pátek 21. 11.

20:00 VEČER CHVAL v kostele sv. Kateřiny v Uhelné, připravilo Křesťanské společenství mladých PrAmen z Luhačovic

Sobota 22. 11.

14:00 SLAVNOSTNÍ POUTNÍ MŠE SVATÁ v kostele sv. Kateřiny v Uhelné, oslavuje P. Mgr. Tomasz Jan Salaga, SDS., hudební doprovod Miroslav Luňák a společenství PrAmen

15:30 – 18:00 SLAVNOSTNÍ POUTNÍ POSEZENÍ v tělocvičně obce, ochutnávka tradičních místních dobrot – koláče, buchty, dobroty z ovoce a zeleniny (marmelády, okurky, leča...), různé upravená masa i uzeniny, ochutnávka tradičních místních nápojů – mošty, sirupy, likéry či pálenky.

Budeme rádi, když něco dobrého na společný stůl připravíte. Třeba nějakou specialitu, podle tajného babiččina receptu, která se u vás v rodině dědí z generace na generaci. Hudební doprovod – VW Račů údolí – Antonín Vrtělka a Štěpán Weber

19:00 KATEŘINSKÁ ZÁBAVA

přivítání hostů., krátké povídaní o svaté Kateřině a o tradici zábavy, průvod žen oblečených v krojích + zahajovací tanec, symbolické otevření večera – zapálení svíce, zahájení prvního kola tanců: polka, valčík, mazurka, moderní hity pro mladší generaci, taneční zábava, soutěže + tradice, tombola, symbolické ukončení zábavy „zavírání muziky“ – půlnoční modlitba za obec, afterparty – neformální pokračování zábavy

Neděle 23. 11.

11:00 NEDĚLNÍ MŠE SVATÁ

Období 17. a 18. století v Uhelné

Období 30leté války se nevyhnulo ani naší obci. Přinesla pouze bídu s nouzí. Lidé často utíkali do lesů a mnohá stavení zůstala opuštěná. Přes Uhelnou, ale i Červený Důl nebo Vilémovice procházela během této války jak císařská, tak švédská vojska. Vojáci často rabovali, a tak zdejší obyvatelstvo hladovělo. Kromě toho zdejší kraj postihly i morové rány. V r. 1619 byly zdejší vesnice nuceny poslat do vojska každého dvacátého muže. Tím se vesnice částečně vyvylidnily. Na začátku 30leté války byl šoltézem Uhelné Michal Volf, a to až do r. 1623, kdy zemřel. Dalším těžkým rokem pro Javornícko a pro naši obec byl zvěčatek r. 1627, kdy 3. ledna přišlo 60 kompanií generála Albrechta z Valdštejna. Svůj zimní tábor rozbil v okolí Javorníku a ležel zde až do června. Ve vesnicích v širokém okolí byly násilím vymáhány prostředky na vyživování této císařské armády. Do toho se zde rozšířil černý mor, na který v javornické farnosti zemřelo 824 osob. Následoval další pohyb vojsk, ať to byla císařská, švédská nebo saská vojska, výsledek byl vždy stejný. Pro naši obec byl krutý červenec roku 1639, kdy došlo k bitvě v prostoru Červeného Dolu. Příběhy z beletrie vypráví o stovkách mrtvých na obou stranách. Říká se, že krev mrtvých zbarvila potůček do červena – později se z něj pojmenování Červený Důl a Červený potok. O přítomnosti Švédů se váže také pověst o švédském hřbitově, který měl být mezi školnicí a Novými Vilémovicemi. Roku 1648 Švédové pod vedením generála Wittenberga rozložili svůj tábor kolem Vidnavy, Heřmanic, Uhelné a Vlčic a silou si vymáhali prostředky pro obživu. Lidé byli už velmi unavení z dlouholetých bojů a utrpení, a tak se stalo, že císařský důstojník spolu s radními vydali Javorník bez boje. Téhož roku byl podepsán Vestfálský mír, ale pro zdejší obyvatelstvo mír přicházel velmi pomalu. Z bojišť se přes zdejší kraj vracely často oddíly švédských vojáků a s tím přicházelo i další rabování a krutosti. Poslední oddíl tímto krajem prošel až koncem roku 1650.

Po 30leté válce Nové Vilémovice částečně zpustly. Ještě v r. 1665 při vizitaci byla řada domů ve Vilémovicích pustá. Téměř století trvalo, než zarostlé louky a pole byly vykloučeny a opět se na nich začalo hospodařit. Rozmach Nových

Vilémovic se datuje do r. 1760, kdy rychtářství koupil Johann Georg Freund, ranhojič a lazebník z Javorníku. Díky němu zde vystl kostel, škola nebo farní budova. Červený Důl zaznamenal větší rozmach až v r. 1785. V tomto roce také vznikla osada jménem Hraničky, která stejně jako Červený Důl připadala Novým Vilémovicím.

V Uhelné se po 30leté válce střídali majitelé šoltéství. V r. 1679 se stal majitelem Kristián Giebel. Jeho potomci vlastnili šoltéství s výjimkou 20 let, kdy šoltéství patřilo rodině Andresové, až do konce druhé poloviny 18. století. Následně se dvě sestry Giebelovy provdaly. Jedna za Franze Schenkenbacha a druhá za Jana George Freunda a díky které byl později postaven kostel v Uhelné.

Dolní Fůrt měl podobný osud jako Nové Vilémovice. Částečně zpustl. Následně se jej zmocnil Johann Thümling z Lewenberka, který byl prohlášen za rytíře. Na přelomu 17. a 18. století se stala majitelem šoltéství v Dolním Fůrtě rodina Lorenzova, která v r. 1770 obnovila rytířská práva šoltéství. Práva byla jako vařit pivo, pálit kořalku, postavit mlýn, vydržovat kováře, krejčího, řezníka či obuvníka.

Naopak Horní Fůrt pozemkově patřil lidem z Javorníku. Po nástupu Johanna Thümlinga von Lewenberga do úřadu místního výběrčího daní a hejtmána Javorníku začal od javornických občanů majetek v Horním Fůrtu odkoupovat, ale nezaplatil jim ani tolar – vysokou kupní cenu odedpal z daňového nedoplatku. Tímto způsobem odkoupil v průběhu let 26 statků, které patřily javornickým občanům. Následně zde v r. 1669 zřídil dvorec se záměčkem a mlýnem. R. 1671 se stal Horní Fůrt samostatnou obcí. Statek prodal 11. 10. 1686 Thümlingovi děti Heinrichu Schubertovi za 3 600 zlatých. Vybavení záměčku, ve kterém bylo tehdy mnoho uměleckých klenotů, předmětů a stříbra si však dědicové ponechali. Od r. 1722 majitelem dvoru byla rodina Schenkenbachů.

V 1. polovině 18. století vznikla osada Zastávka. První zmínky o této osadě patří do roku 1735. Vznikla na místě, o které byl v minulosti veden spor mezi pánem z Vlčic Maltizem a biskupstvím. Po dobu sporu ani jedna strana nesměla užívat sporného pozemku. Již v r. 1770 tvořilo osadu 9 domků.

ZAČÁTEK NOVÉHO ŠKOLNÍHO ROKU

V době přerušení provozu o prázdninách došlo k dalším opravám v budově školy. Nechali jsme vyměnit starou podlahu v jedné místnosti a na chodbě v 1. patře a také opravit strop. Zároveň jsme v místnosti nechali zabudovat nové elektrické zásuvky a stropní osvětlení. Přípravy na tyto práce

a následný úklid si vyžádaly zapojení celého pracovního kolektivu školky i nad rámec pracovní doby. Moc jim děkuji za spolehlivost a ochotu!

Školní rok 2025/2026 jsme zahájili v pondělí 1. 9. 2025 se dvěma třídami a 30 zapsanými dětmi. Kolektiv pedagogů zůstal stejný jako v loňském roce. Z důvodu nemoci naší paní kuchařky

a nedostatku pracovníků v produktivním věku, které by ji mohly dlouhodobě zastoupit v plném rozsahu, jsme zatím zajistili přípravu stravy pouze pro děti a zaměstnance školy. Doufáme, že situaci brzy vyřešíme ke spokojenosti našich strávníků.

Co máme již naplánováno:

Na začátku října pojedou nejstarší děti do Jeseníku na akci pořádanou MAS Jeseník „Probuďte hvězdárnu“ s prohlídkou hvězdárny.

Během října navštívíme knihovnu v Javorníku.

V listopadu zahájí starší děti – „předškoláci“ předplavecký výcvik v bazénu v Javorníku.

Renata Franková

RŮZNÉ

ZTRACENÝ ZÁVODNÍK

Nedávno se na mé zahradě v Javorníku objevil neobvyklý návštěvník – poštovní holub s kroužkem označeným číslem 1010. Tento holub se zřejmě účastnil závodu organizovaného Oblastním spolkem Karlovy Vary, který proběhl 3. května 2025 se startem ve Slivenci. Během letu ho však zastihla bouře, která ho zřejmě zmátla natolik, že skončil stovky kilometrů od trasy, právě u nás na zahradě v Javorníku. Překvapilo mě, jak klidně se choval – nebal se psů ani lidí a rychle se adaptoval na nové prostředí. Chodil kolem psů, lidí a odpočíval, vyčerpaný po náročném letu.

Pro ty, kteří by se s podobnou situací setkali, je důležité vědět, že poštovní holubi nosí na noze kroužek s identifikačními údaji. Například označení „CZ 24 0235 1010“ znamená: CZ – Česká republika, 24 – rok narození holuba (2024), 0235 – číslo základní organizace chovatelů, 1010 – individuální číslo holuba.

Pokud najdete takového holuba, můžete jeho údaje nahlásit prostřednictvím online formuláře na stránkách Českomoravského svazu chovatelů poštovních holubů: www.postovniholub.cz/nahlaseni-holuba. Já jsem tak učinil a již následující den mě kontaktoval zástupce svazu, který informoval majitele holuba.

Pamatujte, že poštovní holubi jsou vytrvalými letci, kteří se po odpočinku obvykle sami vrátí domů. Pokud tedy najdete holuba, který se nebojí lidí a zvrátat, je to pravděpodobně vyčerpaný závodník. Poskytněte mu vodu, trochu potravy a klid na zotavení. Jakmile nabere síly, pokračuje ve své cestě.

Holub 1010 po několika dnech odpočinku opustil naši zahradu. Hned v ten večer jsem obdržel SMS, že se úspěšně vrátil ke svému majiteli, domů do Zábřehu. V letošním roce poštovní holub úspěšně absolvoval tyto závody: 3. 5. z Mochova 1, 4. 5. z Mochova 2 – oba po 150 km, 11. 5. ze Dvora Králové 206 km, 18. 5. letěl ze závodu Krajčová 312 km, nevrátil se

zatoulal se do Javorníku, do cíle dorazil s několikadenním zpožděním. Tento příběh nám připomíná, jak důležité je být ohleduplný k těmto malým, ale neuvěřitelně odhodlaným tvorům, kteří závodí. Informoval jsem o příběhu s vědomím, že může pomoci ostatním v podobné situaci.

Michal Zajonc

SKAUTI ZE STARÉHO MĚSTA PROŽILI LÉTO V SUDETECH

Ve dnech 2.–16. 8. 2025 se konal tradiční letní skautský tábor našeho střediska, a to již čtvrtým rokem na tábořišti na Hraničkách v Rychlebských horách. Počasí nám přálo – téměř celé dva týdny jsme si užívali slunce i příjemného horského vzduchu. Letošní táborové téma znělo „Sudety“. Dopoledne děti čekala různorodá zaměstnání, čímž se spolupodílely na chodu tábora, který tak mohl být (až na pravidelný dovoz potravin a pitné vody z civilizace) soběstačný. Odpoledne ožívalo celé tábořiště příběhy z historického období Sudet. Děti i vedoucí oblékli dobové kostýmy, hráli tematické hry a společně poznávali historii i osudy lidí, kteří tehdy v pohraničí žili. V programu samozřejmě nechyběly ani tradiční skautské zážitky v podobě nočních hlídek, táboráku s písničkami v indiánském tee-pee či výpravy do neznáma – letos na Borůvkovou horu, pro starší skautky a skauty i s přespáním. Díky nadšení dětí, práci vedoucích a přízní počasí se letošní tábor vydařil na jedničku. Skauti si odvážejí nejen nové dovednosti a kamarádství, ale i hlubší povědomí o historii malebného regionu Hraniček.

Jménem střediska tímto děkuji městu Staré Město za dlouhodobou finanční podporu, další velký dík patří firmě PRO-BIO, která naše tábory pravidelně podporuje jak po finanční, tak logistické stránce. Děkujeme také obci Uhelná za vstřícnost a veškerou nabízenou asistenci při provozu tábora a Arcibiskupským lešům a statkům Olomouc za svěření lešů k našemu využití. Sesterskému středisku Přelouč děkujeme za opakované poskytnutí jejich tábořiště. A největší poděkování nakonec – všem zapáleným vedoucím, kteří jsou ochotni mladé skautky a skauty vést nejen na táborech, a všem rodičům a přátelům skautů, kteří si najdou volný čas k tomu, aby nám pomohli tábor postavit a nakonec zase zbourat.

Za středisko Sněžník Staré Město
Amálie Pešková

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

NAŠI JUBILANTI

Červenec:

Otruba Josef	80
Luxová Hana	67
Grajová Božena	68
Mika Josef	61
Stavinoha Rostislav	78
Kirakovjanová Jitka	62
Grajová Ivana	62

Srpen:

Juřík Zdeněk	75
Daniel František	70
Kutláková Marta	82
Osmančíková Vlasta	86
Kristenová Karla	87
Husovský Josef	76

Gratuluje všem jubilantům, kteří v těchto měsících oslaví svá významná výročí. Přejeme hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti do dalších let.

ROZLOUČILI JSME SE

Blajzeová Dagmar

Pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast

NAROZENÍ OBČÁNCI

Radomír Graja

Rodičům i dětem přejeme hodně štěstí, zdraví a radosti.

www.funprint.eu

Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, z.s.
pod záštitou ministra kultury
a hejtmana Olomouckého kraje

pořádá **XXXIII. ročník**
Mezinárodního hudebního festivalu
Karla Ditterse z Dittersdorfu
27. 9. – 12. 10. 2025

Uhelňáček , periodický tisk územního samosprávného celku, periodicitá 6/rok, místo vydání: Obec Uhelňá, 4/2025 dne 10. 10. 2025, odp. redaktor: Bc. Hořava Zdeněk, graf. úprava: Bc. Hořava Zdeněk, korektura: Mgr. Markéta Lyková, Obec Uhelňá, Uhelňá č. p. 163, 790 68 Uhelňá, IČO 00636053, DIČ CZ 00636053, tel./fax. 584433022, email: uhelna@uhelna.cz, www.uhelna.cz. Evidenční číslo: MK ČR E 10035

Realizace: funprint.eu